

Spanje opent jacht op zonnepanelen

Spanjaarden moeten belasting gaan betalen voor het gebruik van hun eigen zonnepanelen.

Een zonnepark in de buurt van Sevilla. Investeerders hebben miljarden gestoken in dit soort parken. Een groot deel ervan dreigt failliet te gaan.

Foto Marcelo del Pozo / Reuters

Van onze correspondent
Steven Adolf

MADRID Spanje opent de jacht op zonnepanelen. Door nieuwe tariefregels worden huishoudens belast voor het gebruik van hun eigen zonnepanelen. Beleggingsfondsen en investeerders zien door de maatregelen hun rendement in verlies veranderen. De maatregelen, die vrijdag bekend werden, zijn volgens investeerders de nekslag voor de miljardeninvesteringen in Spaanse zonne-energie van de afgelopen jaren.

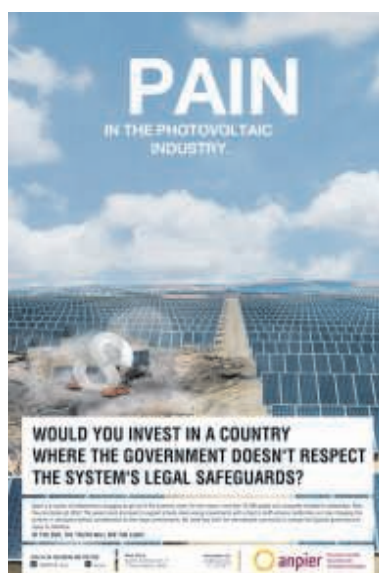
Doordat de prijzen de afgelopen jaren bijna halveerden, werd de aankoop van zonnepanelen steeds aantrekkelijker. Spanjaarden konden hun stijgende energierekening te lijf gaan met schone energie. Volgens de nieuwe regels moeten particulieren met een paneel op hun dak nu stevig gaan bijbetalen. Zij moeten zich verplicht inschrijven in een zonnepaneelregister. Wie ontduikt, riskeert zware boetes en afsluiting van de elektriciteit. Na afdracht van de speciale heffing is de consument met zijn eigen zonne-energie bijna 30 procent

duurder uit dan iemand die zijn elektriciteit van het net betreft, berekende de Unie van installateurs van zonne-elektra. 'Dit betekent het einde van zonne-energie in Spanje', aldus woordvoerder Tomas Díaz.

De maatregelen, die bedoeld zijn om de miljardentekorten in de energiesector weg te werken, hebben ook tot woedende reacties geleid bij investeerders. Kleine Spaanse spaarders en investeerders in binnen- en buitenland hebben belegd in Spaanse zonneparken.

Door de gegarandeerde, gesubsidieerde afnametarieven konden de beleggingen voor 75 tot 80 procent worden gefinancierd met bankleningen. Het rendement kon oplopen tot boven de 10 procent. Bij Spaanse banken is zo zeker 18 miljard euro aan leningen afgesloten. Voor zover bekend hebben Spaanse banken geen voorzieningen getroffen voor de verwachte stroppen in de sector.

Onder druk van de grote energie-maatschappijen, die weigeren voor de openstaande rekeningen in de sector op te draaien, pakte de regering-Rajoy de tariefgaranties al stevig aan. Deze

Een advertentie die waarschuwt voor de risico's van investeren in de Spaanse zonnesector, opgesteld door de Spaanse vereniging van zonne-elektraproducenten. Grote investeerders uit de Verenigde Staten, Duitsland, Japan en ook Nederland zijn gedupeerd.

laatste aanpassing betekent dat veel zonneparken vanaf volgend jaar definitief niet meer rendabel zijn. '50 tot 60 procent van de installaties zal praktisch gesproken failliet gaan', schat Juan Castro-Gil van de Nationale Vereniging van zonne-elektraproducenten (Anpier). De kleinere investeerders worden het zwaarst getroffen. 'Dit is complete waanzin. Spanje gold als een proeftuin voor zonne-energie. Op basis van de afspraken zijn grote bankschulden aangegaan. Die afspraken worden nu aan alle kanten geschonden. Dit is het gedrag van een bananenrepubliek.'

De reeks herzieningen van het energiebeleid heeft een stroom aan rechtszaken op gang gebracht. De Spaanse financiële pers spreekt van 'de grootste juridische veldslag uit de Spaanse bedrijfs-geschiedenis'. Het probleem is aangekaart bij de Europese Commissie en er wordt gekeken op welke punten de regelgeving mogelijk in strijd is met het Europese beleid. Ook de gevolgen voor de financiële sector worden onderzocht. 'We hebben de situatie van de bankschulden in Brussel besproken met medewerkers van Olli

Rehn. Die waren zeer geïnteresseerd', aldus de Nederlandse advocaat Piet Holtrop, die met zijn bureau in Barcelona een reeks zaken behartigt namens belangenverenigingen.

Holtrop is ook betrokken bij twee aangiften wegens corruptie tegen de regering en de grote energiemaatschappijen. Het gaat om een afrekenbedrag van 3,3 miljard euro dat de staat nog tegoed had, maar dat lijkt te zijn verdwenen. Ook worden vraagtekens gezet bij de rol van voormalig premier Aznar als duurbetaald 'adviseur' van energiereus Endesa.

Het ministerie van Energie spreekt tegen dat de maatregelen een einde maken aan zonne-energie in Spanje. Volgens minister José Manuel Soria garandeert de tariefstructuur een 'redelijke' rentabiliteit. De regering is groot voorstander van duurzame energie, maar de consument moet wel weten dat het geld kost, verklaarde Soria in een radiogesprek. Een megawatt uit de traditionele centrales kost gemiddeld 50 euro, terwijl windenergie 90 euro kost en zonne-energie zelfs 450 euro per megawatt, aldus Soria.

Google introduceert eigen kortings-site ook in Nederland

Van onze verslaggever
Peter van Ammelrooy

AMSTERDAM Google introduceert binnenkort zijn concurrent voor aanbiddingssites als Groupon en Scoupy ook in Nederland. De webpagina's met handleidingen voor winkeliers en consumenten voor Google Aanbiedingen (de Nederlandse versie van Google Offers) zijn naar het Nederlands vertaald, net als de apps voor de iPhone, iPad en Android-apparaten. Volgens ingewijden zijn dat aanwij-

zingen dat een Nederlandse versie eraan komt. Een woordvoerder van Google Benelux zegt 'nog geen nieuws' te hebben over de komst van Google Aanbiedingen.

Met Google Aanbiedingen krijgen gebruikers koopjes te zien die een etmaal geldig zijn. Anders dan bij marktleider Groupon wordt de korting altijd verstrekt, onafhankelijk van het aantal gegadigden.

Onlangs heeft Google het aantal plekken uitgebreid waar internetters op dagaanbiedingen kunnen stuiten. Eerst waren de kortingac-

ties beperkt tot de website en de apps Offers en Wallet (de elektronische portefeuille van Google). Sinds begin juli duiken de aanbiedingen op bij zoekresultaten, in advertenties en in Google Maps (de kaartendienst). Concurrenten klagen dat Google misbruik maakt van zijn machtspositie.

Google introduceerde Offers begin 2011, nadat het bedrijf tevergeefs een bod had gedaan op Groupon. De marktleider in dagaanbiedingen zou een overnamesom van 6 miljard dollar (bijna 4,6 miljard

euro) hebben afgeslagen.

Groupon ging in 2011 naar de beurs, waarbij een deel van de aandelen werd verkocht. Beleggers telden er 700 miljoen dollar voor neer. Daarmee werd de waarde van de onderneming op 13 miljard dollar geraamd. Sindsdien is de koers van het aandeel tot ver onder de introductieprijs van 20 dollar gezakt. Maandag ging Groupon voor 8,73 dollar van de hand.

Groupon is actief in 48 landen, Google Aanbiedingen beperkt zich tot de Verenigde Staten. Groupon

heeft meer dan 150 miljoen geregistreerde gebruikers. Daarvan gaan er gemiddeld 40 miljoen per kwartaal op een aanbidding in.

Analisten achten het bedrijfsmodel van kortingsites niet levensvatbaar. Hotels en restaurants klagen dat ze bij Groupon geld moeten toelagen op een aanbidding, omdat klanten alleen het voordeeltje pikken en niet terugkeren.

Oprichter en topman Andrew Mason van Groupon werd in maart na tegenvallende kwartaalresultaten ontslagen.